

WSKAZÓWKI DO PRACY Z UCZNIEM ZE SPEKTRUM AUTYZMU

Grupa uczniów z autyzmem jest bardzo różnorodna. Część z nich jest w stanie komunikować się z otoczeniem i nabywać wiedzę w szkole ogólnodostępnej lub integracyjnej, część zaś wymaga kształcenia w szkołach specjalnych. Trudności dzieci z autyzmem przejawiają się głównie:

- w problemach w uczeniu się mowy i umiejętności językowych,
- deficytach w zakresie zachowań społecznych
- powtarzających się czynnościach stereotypowych.

W pracy lekcyjnej uczeń z autyzmem potrzebuje asystenta lub nauczyciela wspomagającego. Dzieci z autyzmem często nie wiedzą, kiedy rozpocząć lub zakończyć daną czynność. Nauczyciel wspomagający sygnalizuje mu, np. poprzez dotknięcie ręki lub wskazanie na dane zadanie, czym uczeń powinien teraz się zająć. Niekiedy nauczyciel porozumiewa się z uczniem za pomocą piktogramów, czyli obrazków, na których zwizualizowany jest określony komunikat. Jeśli jest czas na zmianę aktywności (przerwa, apel, zajęcia w kole), wówczas nauczyciel za pomocą gestu (takiego jak wzięcie ucznia za rękę lub odłożenie jego długopisu) daje mu o tym znać. Może również zastosować sekwencję obrazków w celu zasygnalizowania kolejnych zadań do wykonania. Ważne jest wytłumaczenie pozostałym dzieciom, w czym ma kłopot uczeń z autyzmem i jak można mu ułatwić życie w szkole.

Uczniowie z autyzmem łatwo zniechęcają się i mają kłopot z dokończeniem zadania. Można więc stosować w pracy z nimi timer¹, który będzie wyznaczał koniec danego zajęcia. Konieczne jest również dzielenie zadania na mniejsze etapy. Za wykonaną część zadania należy ucznia wynagrodzić, np. pochwałą, uśmiechem, żetonem, naklejką, możliwością ułożenia puzzli itp.

Jeśli chodzi o sprawdzanie wiadomości ucznia z autyzmem, to należy dostosować je do umiejętności komunikacyjnych ucznia. Część z nich lepiej radzi sobie w testach wyboru niż w wypracowaniach, niektórym zaś łatwiej jest wypowiadać się w sposób pisemny niż ustny.

Uczniowie z autyzmem często stronią od pozostałych rówieśników i nie wiedzą, jak się wśród nich zachowywać. Rolą nauczyciela jest wprowadzenie ucznia w zespół klasowy i otoczenie go życzliwą opieką. Natomiast w trakcie terapii dziecko uczy się m.in., jak zadawać pytania i na nie

¹ Urządzenie odmierzające czas, stosowane np. w kuchni.

odpowiadać, jak rozpoczynać znajomość, jak sygnalizować swoje potrzeby, jak rozróżniać i wyrażać stany emocjonalne, jak współdziałać z innymi.

Podczas nauczania dzieci z autyzmem wykorzystuje się mocne strony dziecka. Jeśli dziecko ma dobrą percepcję i pamięć wzrokową, wówczas warto często stosować pomoce wizualne (np. obrazki, wykresy, harmonogramy, filmy, konkretne przedmioty i urządzenia). Jeżeli zaś ma bardzo rozwiniętą pamięć słuchową, to można je uczyć za pomocą wierszyków czy piosenek.

Uczniowie, którzy mają zaburzenia ze spektrum autystycznego, przejawiają trudność w generalizowaniu nowej wiedzy i umiejętności, co oznacza, że to, czego się uczą, jest związane ściśle z konkretną sytuacją czy też materiałem. Dlatego tak ważne jest w pracy z nimi odwoływanie się do konkretów.